

Trouw 26-06-1996

Rechtmatig lijden volgens goeroe Patel

KOERT VAN DER VELDE

OISTERWIJK - Hij voelt zich schuldig, weet dat het niet juist is, en zal proberen te veranderen. Om overal ter wereld de boodschap uit te dragen dat de wereldvrede en een beter milieu beginnen bij jezelf, heeft de in Engeland wonende hindoestaanse goeroe Mansukh Patel (41) de laatste paar jaar 200 000 kilometer gevlogen.

Gevraagd om opheldering trekt hij bereidwillig het boetekleed aan: hij is niet beter of slechter dan een gewoon mens. "Ook ik moet proberen simpeler te leven. Simpel leven is de oplossing voor veel problemen. En het maakt gelukkiger. Ghandi zei: 'Er is genoeg voor ieders behoefte, te weinig voor ieders hebzucht'."

Patel is eind april naar Bosnië gevlogen en nu is hij op voettocht naar zijn woonplaats in Wales. Onderweg proberen Patel en zijn team hun goede boodschap uit te dragen. De folders melden dat ze in Bosnië mensen 'detraumatiseerden' en dat ze gehoor vonden bij hulpverleners, ambassadepersoneel en milieubeschermers. Vorig jaar liep Patel van Auschwitz naar Wales.

De voettocht van Bosnië naar Wales loopt via Nederland. Het verzoek een stukje mee te mogen lopen wordt ingewilligd. Patel arriveert per camper op de afgesproken plek - op Nikes, met rugzakje en kunstig bewerkte wandelstok. Assistenten dragen een banier en de tas met blikjes fris. Patel loopt vandaag met de pers een rondje van drie kilometer langs de Oisterwijkse vennetjes. Tijdens het grootste gedeelte van zijn voettocht van Bosnië tot Nederland bungelden zijn benen in de over de snelweg razende camper. Het idee van de 'voettocht' is om wat Ghandiaans cachet aan de missie te geven, zegt een assistent. "Patel is een dwerg vergeleken met de reusachtige Ghandi." En dwergen kunnen nu eenmaal moeilijk grote afstanden overbruggen.

Wie zijn krachten spaart, kan gemakkelijker optimistisch blijven. Patel: "We staan aan de vooravond van een nieuw tijdperk, waarin het rijke westen het materialisme afzweert. Dit is geen kwestie van geloof: er is simpelweg geen alternatief. De bewustzijnsexplosie is al begonnen." Ook in landen waar men nog niet de kans heeft gehad materialistische verlangens bot te vieren, komt men volgens Patel tot het inzicht dat bezit niet gelukkig maakt. Maar speciaal in Nederland zouden de mensen openstaan voor de spirituele transformatie. Dankzij twee recente, aan de wandelende Patel gewijde Ikon-documentaires, heeft hij over aandacht niet te klagen. Zeshonderd mensen bezochten zijn lezing in Breda, en van zijn pas verschenen boek 'Dansend tussen vreugde en verdriet' zijn er al 4000 verkocht.

Kraanvogel

De belangrijkste boodschap die Patel in dit zelfhulpboekje uitdraagt, is dat je positief moet denken en je lijden moet accepteren. Lichaamsoefeningen kunnen hierbij helpen. Met 'het gebaar van de kraanvogel' ga je schuldgevoelens te lijf, en door je handen op de juiste manier te vouwen verdwijnt kwaadheid. Sommige oosterse wijsheden doen oud-Hollands aan: "Tel bij boosheid tot tien." Amerikaanser klinkt: "Ga nu direct naar de spiegel en zeg: 'ik houd van je'."

Patel beweert dat wie bang is voor een kras op zijn nieuwe auto, die kras onherroepelijk krijgt. En hij schrijft: "Er zijn aantoonbare bewijzen (sic) waaruit blijkt dat de mensen die tijdens de oorlog in een concentratiekamp zaten en dat overleefd hebben, voor het merendeel mensen waren die in staat waren hun lijden geheel en al te aanvaarden." Wie negatief dacht, werd vermoord. De moraal: "Lijden is geen straf, het is een geschenk." Maar de lijdende die het gegeven paard in de bek kijkt,

wordt wel gestraft.

Door wie en waarom? Is dit 'positieve denken' niet vooral een poging het zinloze zin te geven? Patel lacht vriendelijk, bedankt voor de kritiek en geeft een aai. “Tijdens de massamoord in de concentratiekampen had je twee soorten lijden: onrechtmatig en rechtmatig. Onrechtmatig lijden wordt veroorzaakt door de hebzucht van degene die het toebrengt en door nalatigheid van degene die het ondergaat. Want zelfs in de meest uitzichtloze situaties kun je nog een beroep doen op een zeer effectief middel: gebed.” Onder gebed verstaat Patel niet alleen het met de ogen dicht iets prevelen, alles kan gebed zijn.

“Een Cambodjaans moordcommando ontmoette een heilige. Zegt de officier: 'Zonder met mijn ogen te knippen kan ik je doden.' De heilige antwoordde: 'Zonder dat ik met mijn ogen knippen kan ik me laten doden.' Het commando was onthutst en zette het op een lopen. Zo krachtig was het gebed van de heilige.”

“Rechtmatig lijden wordt veroorzaakt door blind geweld: door natuurrampen, en ook door de concentratiekampen. Daar moesten de domste onbenulligen aanwijzen wie vergast werd en wie niet. Of je van hun willekeur het slachtoffer werd, hing af van 'de agenda'. In die agenda staat alles: wie gehandicapt geboren wordt, wie de kampen mocht overleven en wie niet.” Ook voor Patel is de agenda 'een niveau van werkelijkheid' waartoe hij geen toegang heeft - maar dat er een agenda is, weet hij zeker.

Zuivere geluiden

Volgens Patels boeken zou hij 'belangrijke wetenschappelijke resultaten' hebben geboekt in het kankeronderzoek. Dat new age-aanhangers vaak doen alsof hun geloof wetenschappelijk bewezen is, is volgens hem geen poging het eigen geloof te legitimeren. “Het is vriendelijk bedoeld, als handreiking voor een dialoog met de reguliere wetenschap.”

Patel vraagt de journalisten ieder een boom te omarmen. Het is stil, op het vlakbij voorbijrazende verkeer na. Hoofd naar achteren, ogen gesloten. Patel zet een schelp aan de mond en blaast - een donkere toon. Deed z'n moeder altijd als hij hilde. Hij lacht. “Hoe het werkte wilde ze niet vertellen. En ik ben nog steeds bezig het te ontdekken.” Patel maakt ook zuivere geluiden.

Trouw 20 mei 2006

Vredesgoeroe Mansukh Patel beticht van machtsmisbruik

Van onze redactie religie en filosofie

Voormalige aanhangers van de goeroe Mansukh Patel beschuldigen hem van machtsmisbruik en seksuele manipulatie.

De Brits-Indiase Patel is wereldwijd populair in spirituele kringen en heeft ook in Nederland veel sympathisanten, onder wie prinses Irene.

Eigenlijk zochten de ex-aanhangers die Trouw sprak de bestemming in hun leven, wilden zij werken aan een betere wereld. Maar wat zij vonden bij de yoga- en meditatiecursussen van Patel was volgens hen machtsmisbruik. „Seks met hem zou me op een hoger plan tillen”, zegt een aanhangster die de beweging teleurgesteld verliet.

Toch heeft Patel, anders dan menig andere leider van nieuwe religieuze bewegingen, een

onberispelijke reputatie. Volgens de ex-aanhangers is er een kloof tussen het imago dat de vredesapostel uitdraagt en zijn gedrag tegenover volgelingen.

Zo moesten aanhangers die toetraden tot de family het celibaat betrachten. Ex-volgelingen zeggen dat Patel zelf wel seksuele relaties aanging met vrouwelijke volgelingen.

Life Foundation, de beweging die Patel in 1978 stichtte, beijvert zich voor de wereldvrede. Een monument met de World Peace Flame – een van de vredesprojecten – werd in april 2002 onthuld in Den Haag. Ook andere Nederlandse gemeenten willen graag zo'n wereldvredesvlam. De Ikon en de NCRV wijdden televisiedocumentaires aan de goeroe.

Life Foundation schrijft in een reactie dat de aantijgingen afkomstig zijn van ex-leden van wie „al vele jaren bekend is dat ze geen middel schuwen om het goede werk van Life Foundation in diskrediet te brengen, juridische maatregelen ten spijt”.

Maandag komt Patel naar Groesbeek om er een retraite te leiden. Deze is uitverkocht.

